

**BIENNAL
DE QUARTETS
DE BARCELONA**

14 DE SETEMBRE

SALA 2 ORIOL MARTORELL

**QUATUOR ÉBÈNE
I QUÀRTET CASALS
BRAHMS?**

BRAHMS?

PROGRAMA DE MÀ

QUARTET CASALS:

SOFIA GUBAIDULINA

(Txístopol, Rússia 1931)

REFLECTIONS ON THE THEME B-A-C-H

(2002) - 7'

QUATUOR ÉBÈNE:

WOLFGANG AMADEUS MOZART

(Salzburg 1756 - Viena 1791)

QUARTET DE CORDA N. 14 EN SOL MAJOR, KV 387

(1782) - 29

I. Allegro vivace assai

II. Menuetto

III. Andante cantabile

IV. Molto allegro

PAUSA 15

QUATUOR ÉBÈNE:

JOHANNES BRAHMS
(Hamburg 1833 – Viena 1897)

QUARTET DE CORDA N. 3 EN SI B, OP. 67

(1875) – 36

- I. Vivace
- II. Andante
- III. Agitato (Allegretto non troppo) – Trio – Coda
- IV. Poco Allegretto con Variazioni

QUARTET CASALS

Abel Tomàs, violí
Vera Martínez, violí
Jonathan Brown, viola
Arnau Tomàs, violoncel

QUATUOR ÉBÈNE

Pierre Colombet, violí
Gabriel Le Magadure, violí
Marie Chilemme, viola
Raphaël Merlin, violoncel

COMENTARI

per Joan Grimalt

A les *Reflexions sobre el tema B-A-C-H*, Sofia Gubaidulina hi desplega la seva capacitat expressiva i retòrica, en un discurs variat i fragmentari. Per sobre de l'exploració sonora, i de la referència culminant –i consonant– a les inicials de J. S. Bach a què al·ludeix el títol, hi llueix sobretot una capacitat comunicativa que la distingeix de tants compositors de la seva generació.

El Quartet en Sol, KV 387, conegut com “La primavera”, forma part de la sèrie de sis quartets que Mozart va dedicar a Joseph Haydn. La ironia que és comú a tots dos mestres i amics, que van aprendre l'un de l'altre, es manifesta des del primer moviment, que alterna referències serioses i comedians –com ho han fet sempre les comèdies. En segon lloc, assistim a una autèntica deconstrucció des de dintre del vell minuet el gènere que al tombant del segle XIX s'identificava amb la decadent aristocràcia rep una lliçó en forma d'irregularitats mètriques i de riquesa motívica astoradores. Per acabar-ho d'arrodonir, la part central (anomenada “Trio”) sembla una referència irònica a l'òpera tràgica, passatemps favorit de la noblesa barroca. El tercer moviment, andante, entra en terrenys més seriosos, a vegades fins i tot tenebrosos, una cosa molt d'acord amb el gust d'aquell temps, i encara més del Romanticisme. El quartet es clou amb un fugato que fa pensar en el finale de la simfonia “Júpiter”. Com allà, la seriositat extrema de la polifonia arcaica es dissol en la comèdia i la contradansa. Entremig, una transició porta músics i oients a l'òpera, un gènere en el qual Mozart se sent com a casa, o millor i tot.

Brahms va qualificar el seu Quartet de corda n. 3 en Si bemoll com «una bagatella inútil, per evitar la seriositat de la simfonia», referint-se a la seva primera simfonia, que es va estrenar una setmana més tard que aquest quartet. Al primer moviment, un element teatral i sinistre es contraposa a la joia associada a la caça i al pseudofolklore, que mantenen la primera i l'última paraula. L'andante presenta un contrast semblant entre la seva secció central, patètica, i les dues que li fan de marc, líriques i serenes. En tercer lloc, l'scherzo recupera la referència patètica i la contraposa al trio central, un vals melancòlic. La viola hi fa un paper solista molt destacat, i el tercer moviment acaba amb un caràcter sorprenent, lluminós i plàcid. Tanca l'obra un tema amb variacions divertit de tocar i escoltar, que sembla repassar successivament tots els colors, dels més foscos als més humorístics, dels moviments anteriors.

COCOMISSARIAT AMB:

AMB EL SUPORT DE:

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

